

Yttrande från Teknikföretagen SOU 2023:25 – Kunskapskrav för permanent uppehållstillstånd

Teknikföretagen välkomnar möjligheten att svara på ovanstående remiss.

Sammanfattning

Tillgången till rätt kompetens är en avgörande faktor för teknik- och kunskapsintensiva företag. Att experter, forskare och nyckelpersoner från andra länder kan komma till Sverige för att arbeta en kortare eller längre period är avgörande för att svensk industri och forskning ska bibehålla en position i global framkant.

Teknikföretagen är kritiska till lagförslaget om att krav på kunskaper i svenska och om det svenska samhället även föreslås gälla Arbetskraftsinvandrare och forskare som ansöker om permanenta uppehållstillstånd.

Teknikföretagen avser inte att ta ställning i den migrationspolitiska debatten eller förslaget som sådant, utan vill belysa att detta förslag riskerar att få konsekvenser som på sikt hämmar Sveriges attraktionskraft för högkvalificerad Arbetskraftsinvandring.

Slutligen vill vi flagga för att området Arbetskraftsinvandring just nu utreds i Dir. 2022:90 samt att ett högre försörjningskrav för Arbetskraftsinvandrare är aviserat att börja gälla från och med oktober 2023. Teknikföretagen anser att det är problematiskt när frågor som rör arbets- och uppehållstillstånd behandlas inom flera olika parallella utredningar och lagförslag. Det riskerar att leda till lagstiftning som går i otakt och otydlighet för företag och individ.

Inledning

Teknikföretagen är en arbetsgivar- och branschorganisation för över 4 400 teknik- och kunskapsintensiva företag i Sverige. Tillsammans står våra medlemsföretag för en tredjedel av Sveriges export. Bland medlemsföretagen finns stora globala företag som Ericsson, SAAB, Scania, Northvolt, ABB och Volvo-bolagen, mindre och medelstora teknikföretag över hela landet samt nyetableringar verksamma inom den gröna omställningen. Gemensamt är att de utvecklar varor och tjänster i världsklass och att nästan all försäljning sker i global konkurrens. Teknikföretagens uppdrag är att ge företagen bästa möjliga konkurrenskraft.

Tillgången till rätt kompetens är en gemensam utmaning för Teknikföretagens medlemmar och rankas återkommande som en av de största utmaningarna för medlemsföretagen. Att företagen kan hitta den kompetens som behövs för att kunna bedriva en globalt konkurrenskraftig verksamhet påverkar var företag väljer att förlägga, utveckla och investera sin verksamhet. Utmaningarna inom kompetensförsörjningsområdet kopplat till tekniskt kvalificerad kompetens är många. För Sveriges del handlar det inte om att satsa på grundutbildning och kompetensutveckling för yrkesverksamma *eller* att främja kvalificerad kompetens från andra länder. Alla pusselbitar kommer att behövas om Sverige ska vara ett konkurrenskraftigt land, klara den gröna och digitala omställningen samt attrahera nyetableringar. Idag finns det till exempel en stor efterfrågan på spetskompetens inom nya teknologier och IT, det är en flaskhals för företagens utveckling.

En annan anledning till att Sverige måste vara ett attraktivt land för kvalificerad kompetens är att teknikföretag i stor utsträckning är globala, många företag ingår i koncerner. Globala koncerner som valt att ha sitt huvudkontor i Sverige har en kontinuerlig rörlighet av chefer och experter. Dessa verksamheter har stor betydelse för landets ekonomi och det blir till stor nackdel för Sverige om internationella experter väljer bort Sverige. Likaså är detta betydelsefullt för att de techbolag som etablerats senaste åren, och som ofta är så kallade "Born globals", ska kunna fortsätta sin resa i Sverige.

Det är högst väsentligt för Sveriges konkurrenskraft att ha välfungerande system för arbetskraftsinvandring som möjliggör för företag att attrahera och anställa kompetens utifrån. Det finns mycket att göra för att göra Sverige mer attraktivt för den utländska kompetens som arbetsmarknaden efterfrågar, till exempel mer effektiv samordning mellan myndigheter, kortare handläggningstider och bättre omhändertagande av medföljandes kompetens.

Förslaget om krav på kunskaper i svenska och om det svenska samhället för permanenta uppehållstillstånd

Starka forsknings- och utvecklingsmiljöer är viktigt för att teknikföretag ska fortsätta vinna den interna konkurrensen inom internationella koncerner om var olika tjänster ska förläggas.

I den globala värld vi verkar i finns huvudkontor i Sverige där koncernspråket globalt är engelska och där det är vanligt med engelska som arbetsspråk. Inte alla hinner med eller har möjlighet att studera svenska eller svenska samhället utöver ett heltidsjobb. Detta gäller inte minst utlänningar på nyckelpositioner som ofta har ett mycket krävande arbete där det finns ett begränsat utrymme för

studier utanför arbetstid. Dessa personer har ofta mycket goda kunskaper i engelska, god försörjning och bidrar till Sveriges konkurrenskraft.

Bland företagen inom tekniksektorn finns företag som erbjuder stöd i svenska på olika sätt och uppmuntrar integration. Det handlar om till exempel svensklektioner, språkcafé och språkutbildningsbudget. För individer som vill bo permanent i Sverige finns ofta intresse för språk och Sverige. Dessa initiativ bidrar till att öka arbetskraftsinvandrares svenska- och samhällskunskaper och bör uppmuntras.

Ett lagstiftande förslag kan dock verka avskräckande. Det ger en tidspress och blir en faktor i Sveriges totala erbjudande och villkor. Arbetskraftsinvandrare med kunskap i nya teknologier är attraktiva för många länder och det finns därmed en risk att dessa talanger väljer bort Sverige till förmån för andra länder. Vi delar därmed utredningens bedömning i konsekvensanalysen om att utredningens förslag kan få vissa negativa konsekvenser för företagens arbetsförutsättningar och konkurrensförmåga.

Särskilt om behovet av övergångsbestämmelser

Såvitt avser övergångsbestämmelser är Teknikföretagens uppfattning att det bör införas övergångsbestämmelser för de arbetskraftsinvandrare som har lämnat in en ansökan om permanent uppehållstillstånd före den 1 juli 2027 och där beslut inte fattats före ikraftträdandet. Dessa individers uppehållstillstånd bör prövas enligt kraven som gällde vid ansökningstidpunkten. Detta bör även gälla för överklagade beslut och för de ärenden som återförvisats från domstolen till Migrationsverket där besluts fattats med stöd av äldre föreskrifter.

Annat pågående arbete inom arbetskraftsinvandring

Det pågår en utredning om arbetskraftsinvandring, *En behovsprövad arbetskraftsinvandring* som har i uppdrag att under 2023 utreda systemet för arbetskraftsinvandringen. I utredningens direktiv ingår att se över begränsningar så som ett högre lönegolv, men också främjandeinsatser för att göra Sverige mer attraktivt. Därtill gör Migrationsverket om sitt system för handläggande av arbetstillstånd.

Teknikföretagen menar att det är problematiskt med olika parallella lagförslag och att olika initiativ inte hanteras i ett samlat sammanhang. Vi befärar att det kan leda till en oförutsägbar helhet vilket skapar en osäkerhet för både individer och företag.

Med vänlig hälsning

Maria Rosendahl
Näringspolitisk chef
Teknikföretagen

Anna Nordin
Biträdande förhandlingschef
Teknikföretagen